

Circulair Café + Nieuwjaarsborrel 2025

university of
 groningen
 campus fryslân

FREONEN FAN

Programma

- Welkom
- CSRD kans voor het mkb – Cor van Dijken voorzitter van NEN Commissie Circulaire Economie
- CSRD in de praktijk – Fritom, Rabobank en Bentacera
- Goede voornemens – GF2035, Arcadia en Bloeiweken
- Vooruitblik 2025 met Bouwe en Evert Jan
- Borrel vanaf 17:15

Welkom bij de Campus Fryslân

Piet Bouma, directeur bedrijfsvoering

university of
 groningen
 campus fryslân

FREONEN FAN

FOSSYLFRIJ
FRYSLÂN

Circulair
Friesland

CSRD kans voor het mkb

Cor van Dijken

De kansen in de circulaire Economie

Donderdag 16-01-2025

Over Ons

Naam: Cor van Dijken
Functie: Directeur/Bestuurder
Specialist: Circulaire Economie

Nevenfuncties: Voorzitter NEN Normcommissie
Circulaire Bouweconomie
Schrijver Staalbouwakkoord
Lid stuurgroep Staalbouwakkoord
Rotaryclub Zwolle Nederland

Over Ons

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Onze honger
naar
grondstoffen

- **De aarde heeft meer dan 10 miljoen jaar nodig om te herstellen!**

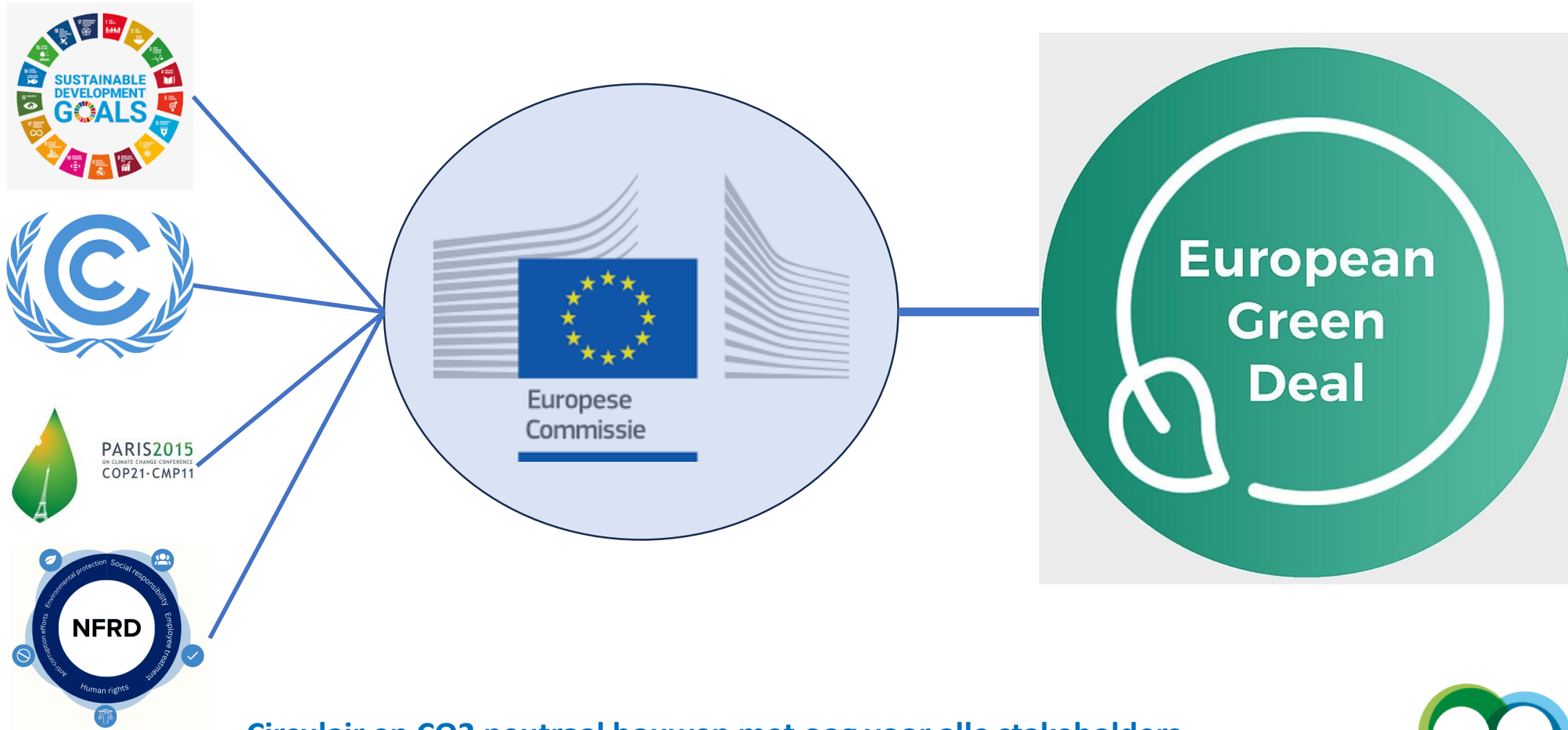

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Het project Green Deal

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Wet- en Regelgeving

319.00 | 162.000
EUR pp

84 Eisen

1144 datapunten

OVERKOEPELENDE STANDAARDEN

- ESRS1 Algemene vereisten
- ESRS2 Algemene toelichtingen

THEMATISCHE STANDAARDEN

- ESRS E1 Klimaatverandering
- ESRS E2 Verontreiniging
- ESRS S1 Eigen personeel
- ESRS S2 Werknemers in de waardeketen
- ESRS G1 Zakelijk gedrag
- ESRS E3 Water en marine hulpbronnen
- ESRS E4 Biodiversiteit en ecosystemen
- ESRS S3 Getroffen gemeenschappen
- ESRS S4 Consumenten en eindgebruikers
- ESRS E5 Materiaalgebruik en circulaire economie

Het uiteindelijke doel van de CSRD is om bij te dragen aan het halen van de klimaatdoelen van het Parijs-akkoord en de opwarming van de aarde tussen de 1.5-2°C te houden...

Phasing in reporting → → Full reporting

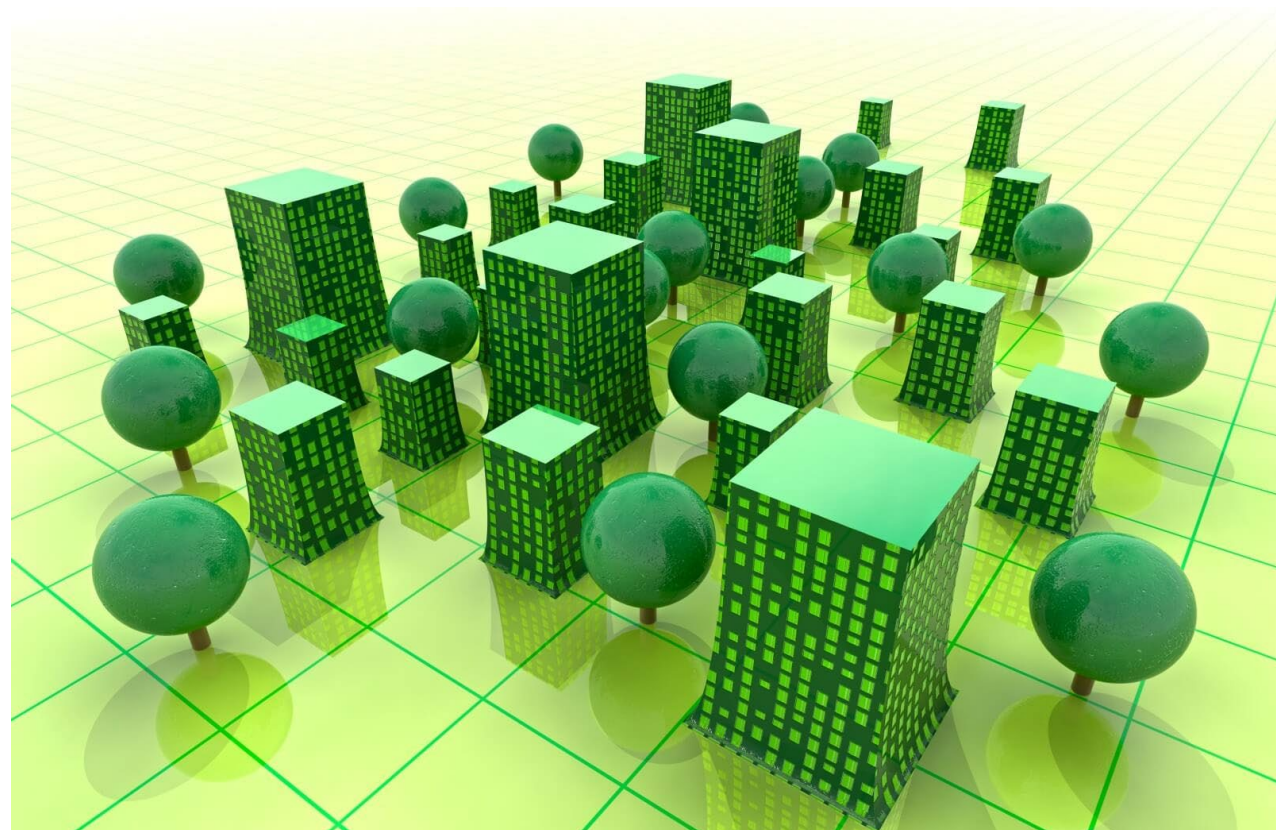
First report year		2025	2026	2027	2028	2029
Data from year		2024	2025	2026	2027	2028
Companies already under NFRD <small>(large public-interest, mostly listed, >500 employees)</small>	> 750 empl					
	500- 750 empl					
Other large companies <small>Two out of three criteria: • > 250 employees • Revenue > €50 million • Assets > €25 million</small>	> 750 empl					
	< 750 empl					
Listed SME's				 <i>Optional</i>	 <i>Optional</i>	
Non-EU companies with >150 million revenues in EU						 <i>Phase in TBD</i>

csrdacademv.com

Sturen op meerdere actoren

Financiële sturing op
bedrijven

EU stelt maatregelen aan de EU lidstaten

Voor alle onderdelen in de markt:

- Industrie
- Ontwerp
- Kleding
- Elektra
- Bouw
- Voedsel
- Logistiek en vervoer

EU stelt maatregelen aan de EU lidstaten

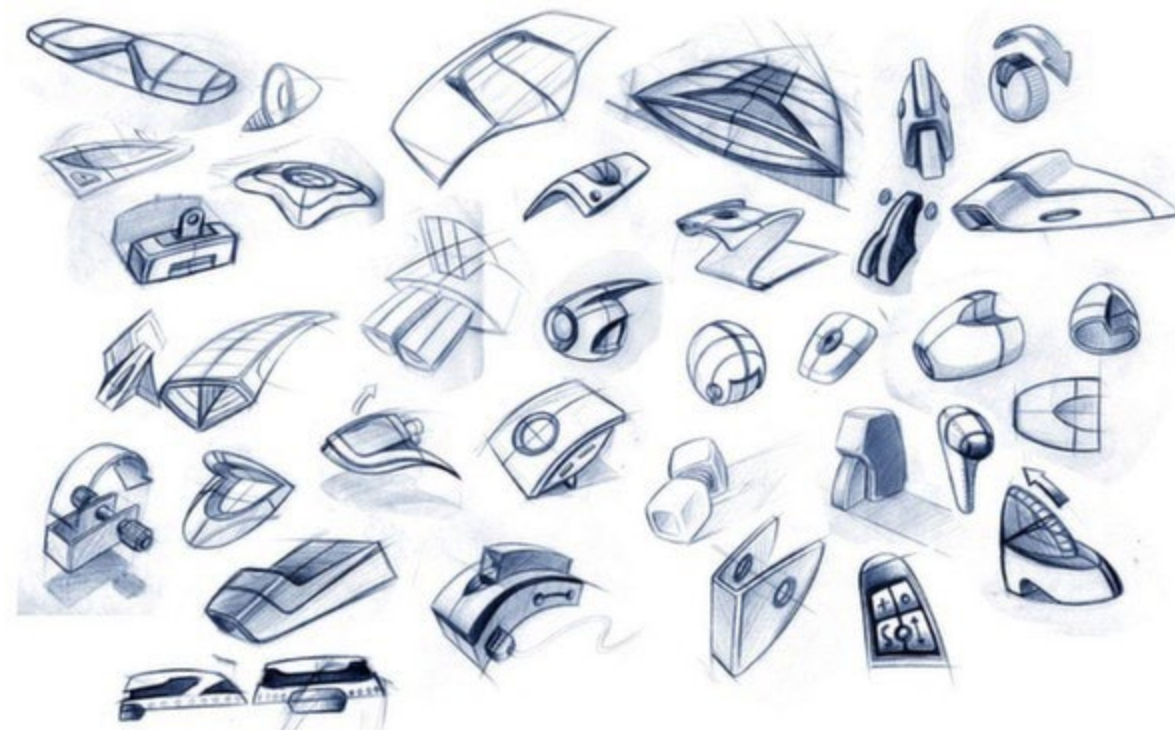
- Duurzaamheid en betrouwbaarheid van het product
- Gemak van reparatie en onderhoud
- Gemak van upgraden, hergebruik, herproductie en opknappen
- Gemak waarmee recycling plaatsvindt en de kwaliteit ervan
- Verbruik van energie, water en andere hulpbronnen
- Gebruik van of gehalte aan gerecyclede materialen
- Koolstof-, milieu- en materiaalvoetafdruk van het product

De eisen aan informatievoorziening moeten de transparantie daarover garanderen, onder meer door een digitaal productpaspoort (DPP). de aanwezigheid van zorgwekkende stoffen en de milieuprestaties van het product.

Verbod op vernietiging onverkocht textiel

Naast de nieuwe ontwerp-eisen komt er een verbod om onverkocht textiel te vernietigen. Andere producten met een hoge milieubelasting zoals elektronica, vallen nog niet onder dit vernietigingsverbod. Wel moeten bedrijven rapporteren hoeveel en met welke reden zij onverkochte producten laten vernietigen. Over 3 jaar zal de Europese Commissie het verbod mogelijk uitbreiden voor meer productgroepen.

De bouwkolom moet er ook aan geloven

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Anders bouwen, Circulair!

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

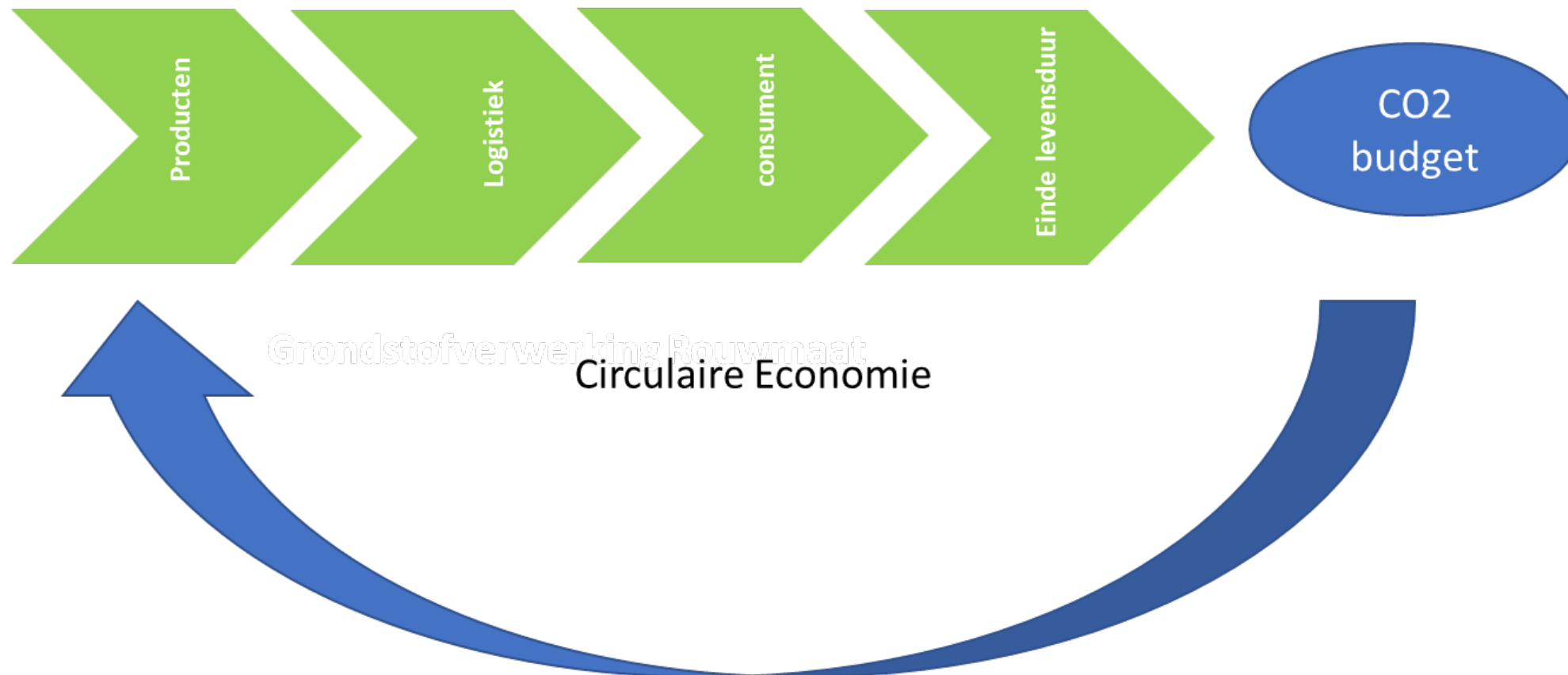
Anders bouwen, Biobased!

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Beleid (In)nationaal

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Volop kansen voor de ondernemers

Volop kansen en Circulair Friesland helpt u hiermee verder te komen!!!

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Aanpak & Proces

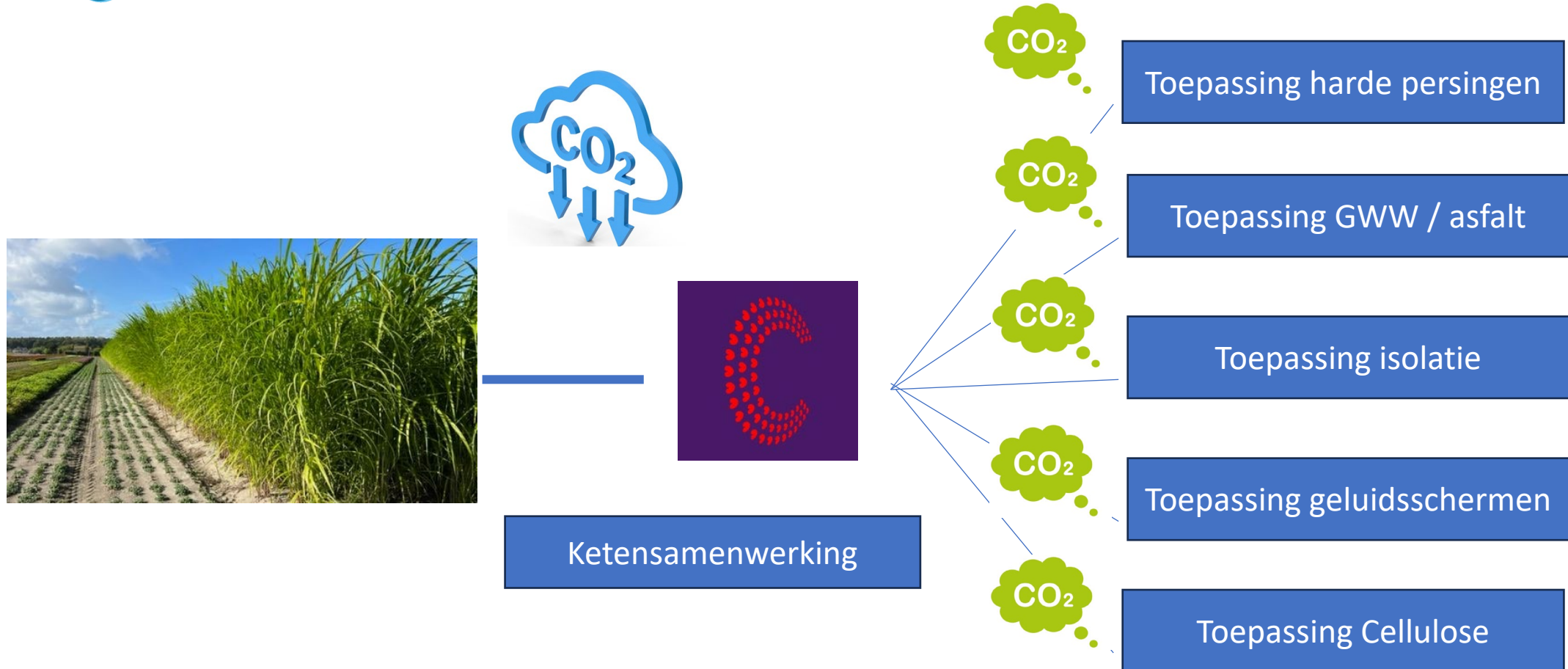
Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Beleid (In)nationaal

Het opzetten van ketensamenwerking in de regio

Ondernemen met Carbon Credits

CO2-credits werken als volgt:

Ketens: Projecten die de uitstoot van broeikasgassen verminderen, verwijderen of vermijden, genereren CO2-credits. Elk krediet staat voor één ton minder CO2 in de atmosfeer.

Verkoop: De credits worden verhandeld door de (bouw)keten en worden gebruikt om te compenseren met name in de CSRD-rapportage.

Gebruik: Projecten die duurzame producten gebruiken en/of het vermijden CO2-uitstoot mogen dit compenseren, waardoor ze netto minder CO2 totaal uitstoten.

Subsidies vanuit Rijk provincie en gemeenten

Wanneer een verplichting wordt opgelegd wordt er altijd eerst gestart met een stimulering. Dit zowel voor bedrijven als burgers

Het aanjagen van nieuwe duurzame biobased en circulaire bouwmethoden

Stimuleren van een de nieuwe bouwmethodiek

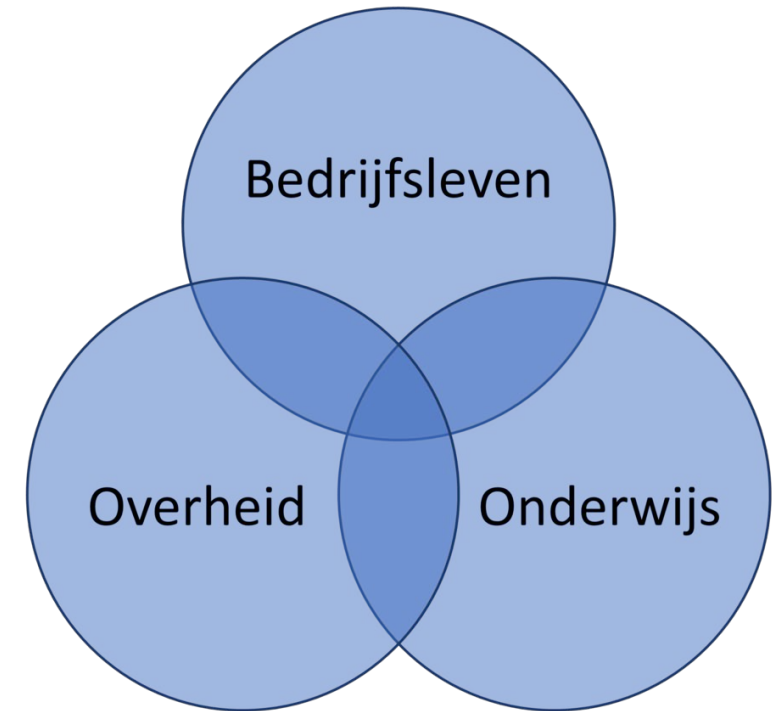
Het aanjagen van nieuwe duurzame samenwerking CrossOver met bedrijven.

Stimuleren van nieuwe samenwerking en ontwikkelen

Opzetten van triple helix

Gezamenlijk kennis delen en ontwikkelen en ontdekken van try-outs

**Bedankt voor je
aandacht!**

Vragen?

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

Disclaimer

Stichting Building for Good behoudt alle intellectuele eigendomsrechten (waaronder auteursrecht, octrooirecht, merkrecht, tekeningen- en ontwerprechten).

De klant mag genoemde intellectuele eigendomsrechten niet zonder voorgaande schriftelijke toestemming van de stichting (laten) kopiëren aan derden tonen en/of ter beschikking stellen of op andere wijze gebruiken. Zie algemene voorwaarden Stichting Building for Good 2023

Stichting Building for Good

info@buildingforgood.nl

Cor@buildingforgood.nl

0620844772

Ceintuurbaan 15, 8022AW Zwolle

Circulair en CO2 neutraal bouwen met oog voor alle stakeholders

CSRD in de praktijk

 Fritom

 Rabobank

 Bentacera

university of
 groningen
 campus fryslân

FREONEN FAN

The logo for Fossil-free Fryslân, featuring a stylized white bird or cloud shape above the text "FOSSYLFRIJ FRYSLÂN".

**FOSSYLFRIJ
FRYSLÂN**

CSRD aanpak Fritom

Arnold de Jong, Fritom Group

Stappenplan van Fritom

Fritom heeft in 2024 twee fasen doorlopen en begint in 2025 aan de derde fase

Eerste fase – Voorbereiding Maart 2024

Activiteiten

- ✓ Samenstellen van de projectorganisatie
- ✓ Uitvoeren van de Dubbele Materialiteitsanalyse (DMA)
- ✓ In kaart brengen van de waardeketen en stakeholders
- ✓ Identificeren van GAPS

Tweede fase – Uitwerking September 2024

Activiteiten

- ✓ Vaststellen van alle materiële datapunten
- ✓ Uitwerken van materiële datapunten en dichten van GAPS
- ✓ Voorbereiden van systemen
- ✓ Uitzetten van stakeholderenquête

Derde fase – Uitvoering en borging Januari 2025

Activiteiten

- Bepalen en meten van duurzaamheidsdoelstellingen
- Opstellen van beleidsstukken
- Schrijven van een transitie- en reductieplan
- ESG verankeren in de organisatie

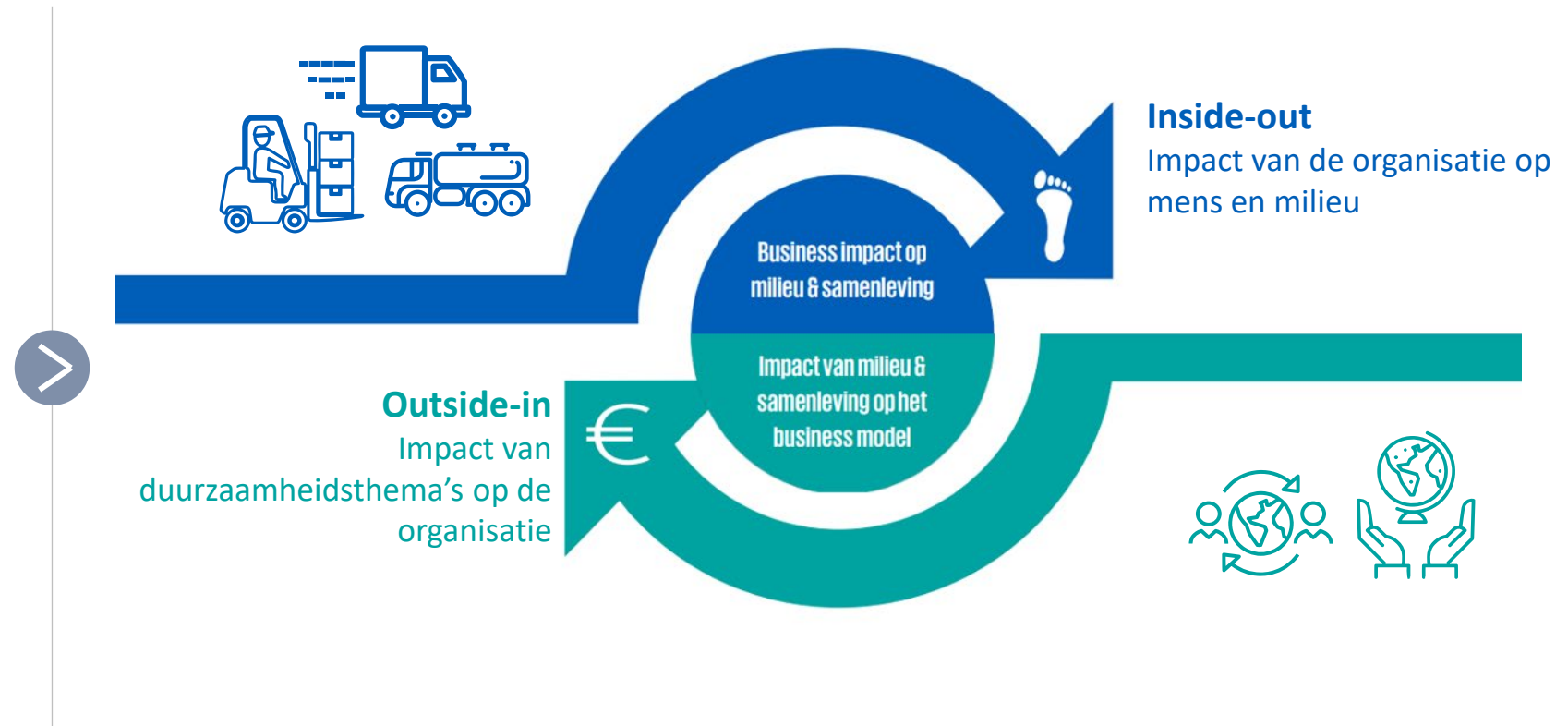
Dubbele Materialiteit: de wederzijdse invloed tussen organisatie en duurzaamheid

Eerste fase – Voorbereiding Maart 2024

Activiteiten

- ✓ Samenstellen van de projectorganisatie
- ✓ **Uitvoeren van de Dubbele Materialiteitsanalyse (DMA)**
- ✓ In kaart brengen van de waardeketen en stakeholders
- ✓ Identificeren van GAPS

Uitvoering van de dubbele materialiteitsanalyse in 6 stappen

Eerste fase – Voorbereiding Maart 2024

Activiteiten

- ✓ Samenstellen van de projectorganisatie
- ✓ Uitvoeren van de Dubbele Materialiteitsanalyse (DMA)
- ✓ In kaart brengen van de waardeketen en stakeholders
- ✓ Identificeren van GAPS

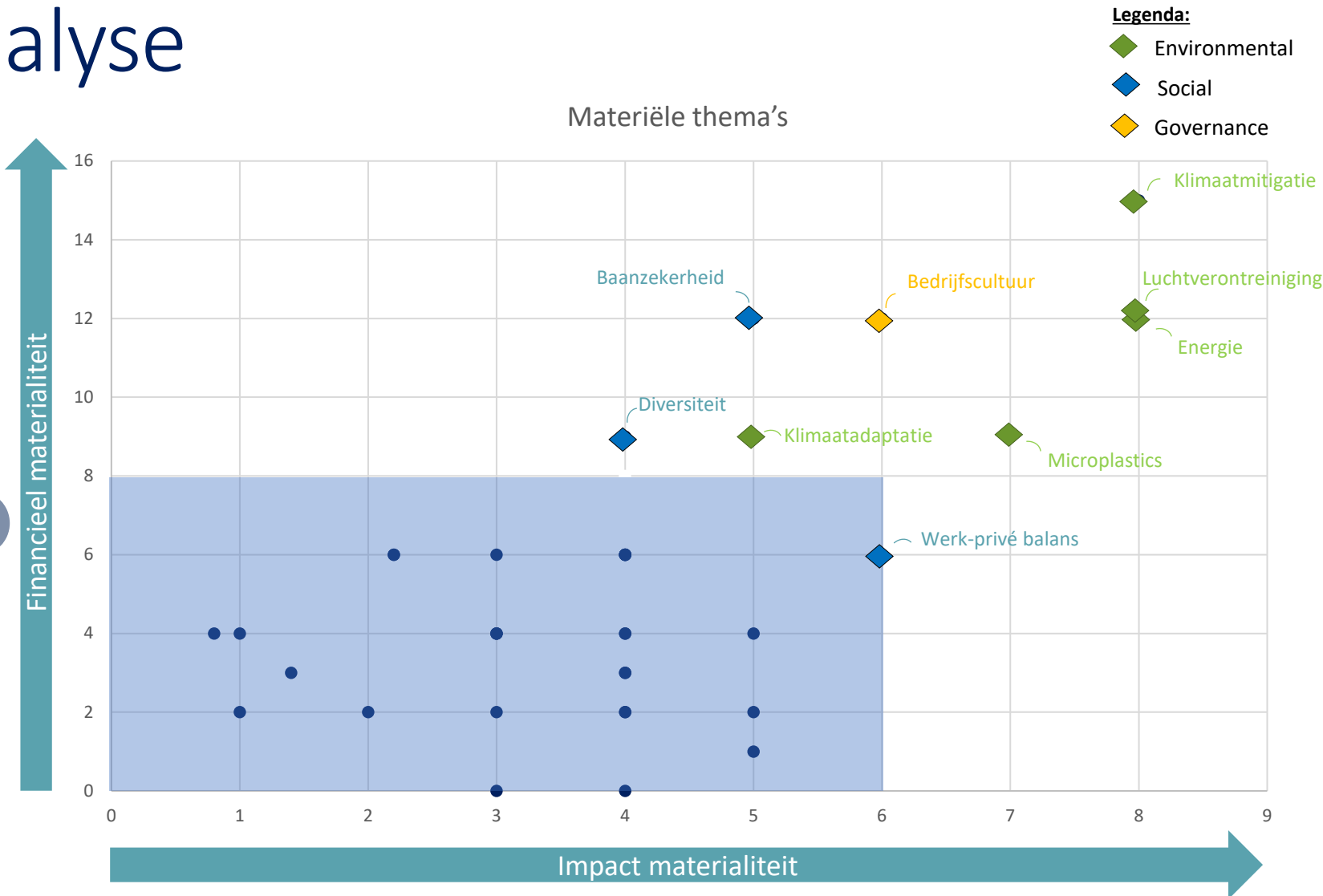
Uitkomsten van de dubbele materialiteitsanalyse

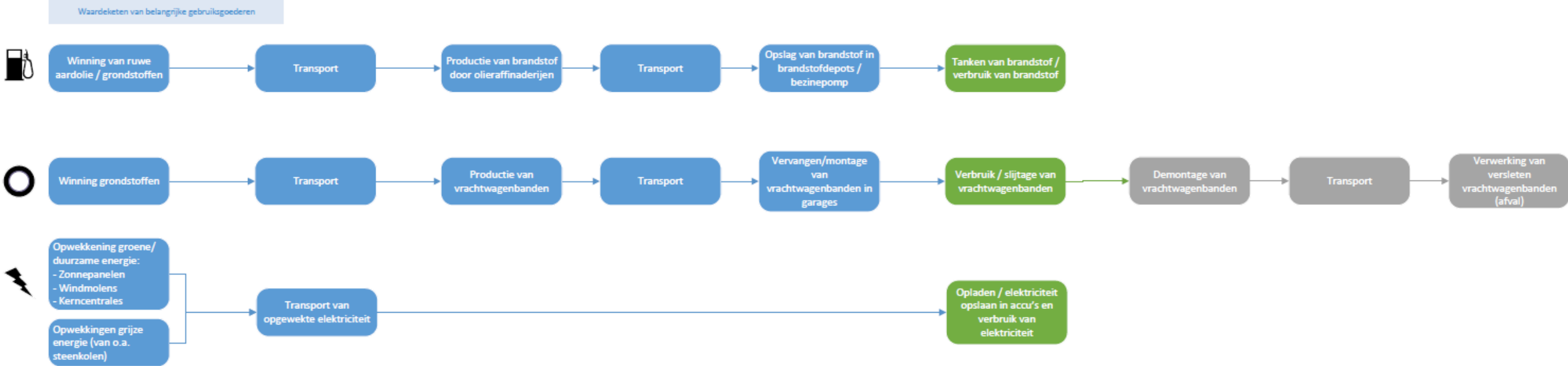
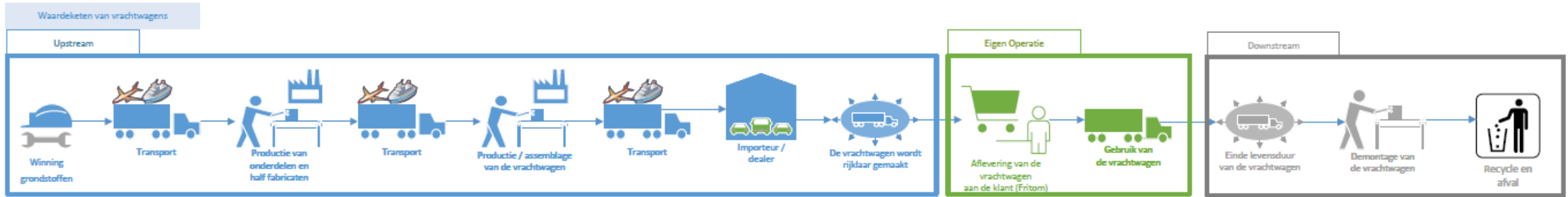
Eerste fase – Voorbereiding Maart 2024

Activiteiten

- ✓ Samenstellen van de projectorganisatie
- ✓ Uitvoeren van de Dubbele Materialiteitsanalyse (DMA)
- ✓ In kaart brengen van de waardeketen en stakeholders
- ✓ Identificeren van GAPS

De waardeketen van Fritom

Belangrijke punten om te onthouden

01

Het landschap is nog in ontwikkeling

02

Dubbele materialiteit vormt het fundament van duurzaamheidsrapportages

03

Duurzaamheidsrapportage brengt zowel uitdagingen als kansen met zich mee

CSRD in de praktijk

 Rabobank

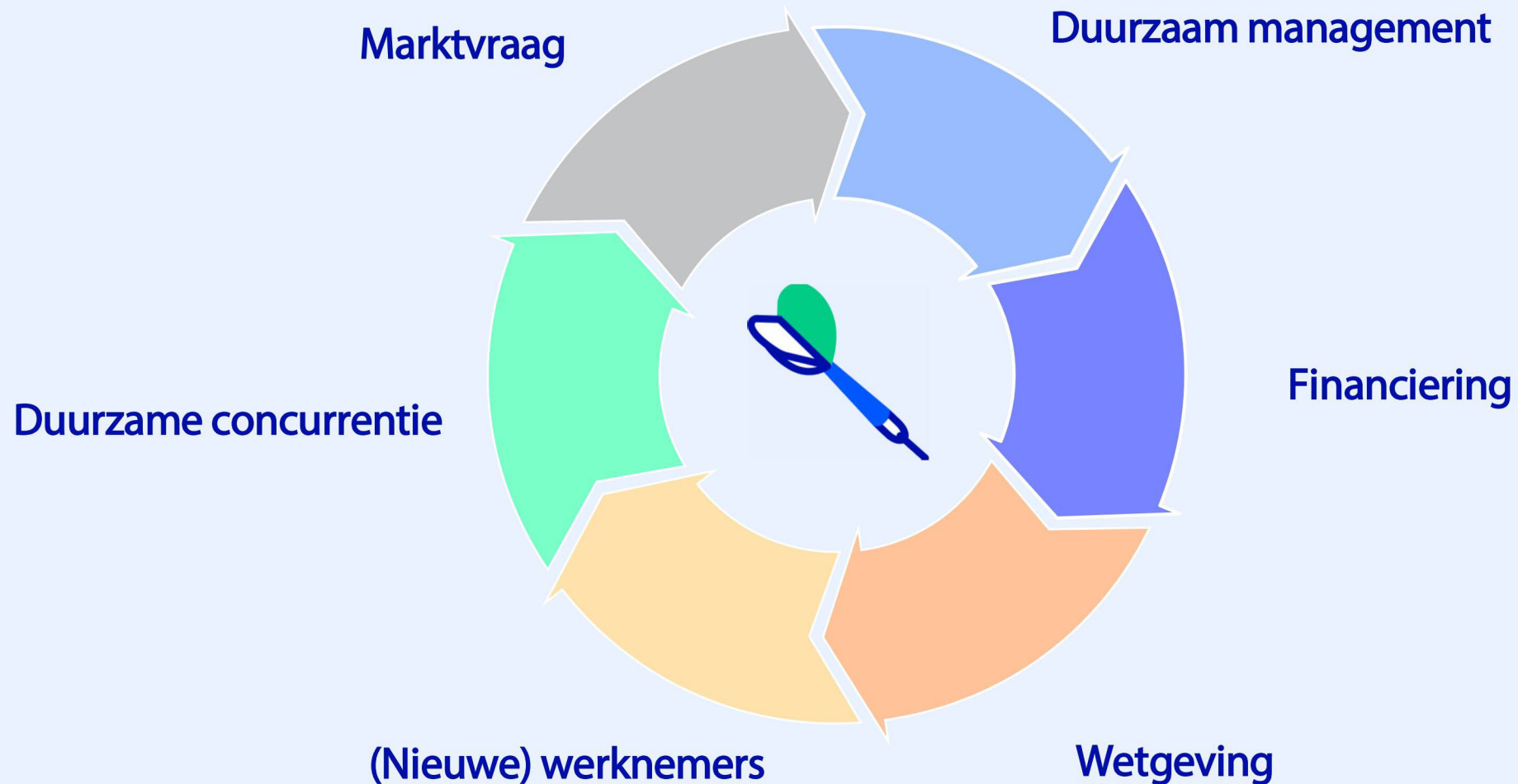
 Bentacera

Johannes Postema

Rabo Future Fit

Aanleidingen

Succesvol duurzaam?

- Het begint bij de top
- Green-team
- Kennis
- Marketing
- KPI's / meten
- Innovatiemethode
- Prioriteit en middelen

Concordia BOUWCENTER

STROOMOPWAARTS

STROOMAFWAARTS

CONCORDIA

Grondstoffen

Productie

Distributie

Inkoopcombinatie

Groothandel en detailhandel

Klanten

Recycling & End-of-life

- Extractie van grondstoffen

- Ontwikkeling
- verwerking
- verpakking

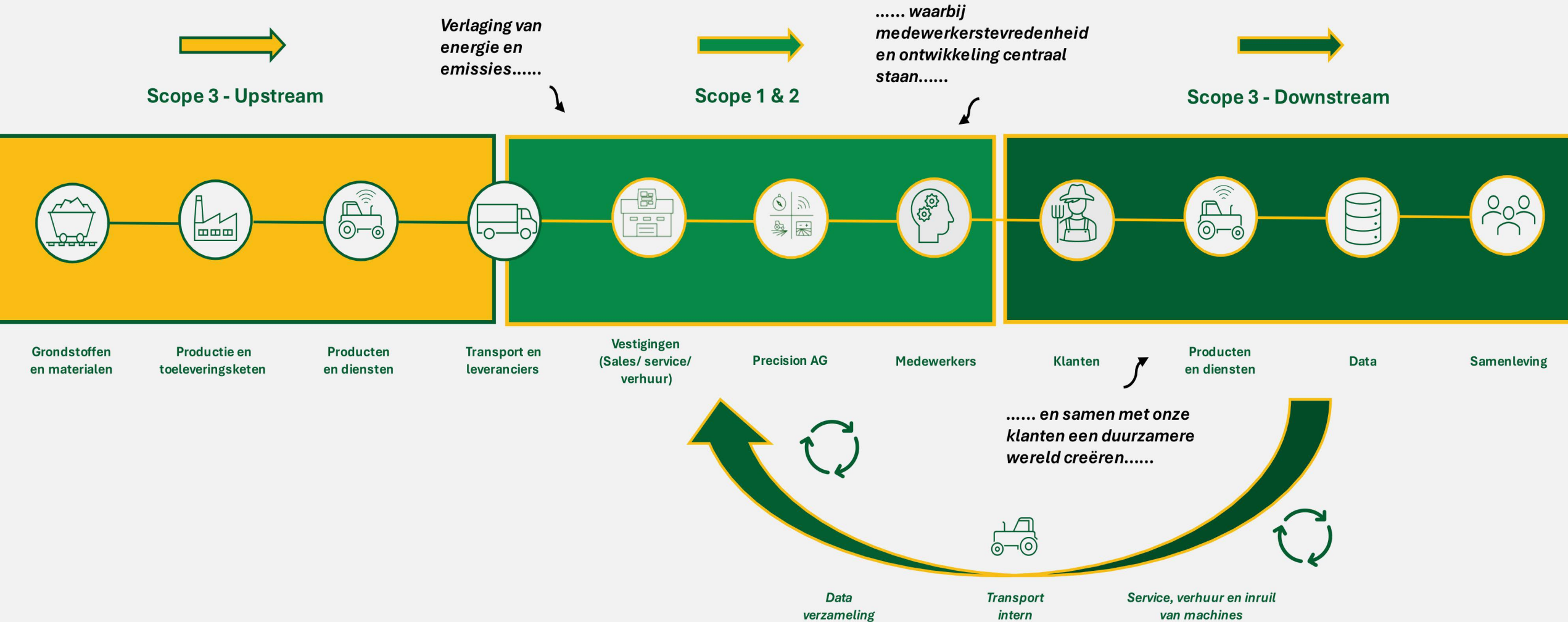
- Transport
- Leveranciers

- Centrale inkoop
- Distributie van materialen en atrielen van leverancier naar Logistiek centrum
- Distributie van materialen naar filialen & Dc's

- Groothandel
- Detailhandel
- Distributie van materialen naar filialen en klanten
- Montage
- Distributie van materialen van leverancier naar klant

- Afhaal / Levering
- Platforms
- Gebruik van goederen
- Montage van Goederen

- Toepassing
- bouwplaats
- Afvalverwerking
- Recycling loop
- Circulair

CSRD in de praktijk

 Bentacera

In gesprek met...

 Gooitzen Boonstra

 ESG/CSRD adviseur

Bentacera

Goede voornemens 2025

- Generatie Fryslân 2035 Hackathon – Frédérique Amting
- Arcadia Bouwurk – Jan van Erve
- Hoekstra transport Bloeiweken – Christien Lycklama à Nijeholt

GENERATIE FRYSLÂN 2035

22 januari: 'Landbouw, voedsel en bodem'.

29 januari: 'Water, klimaat en biodiversiteit'.

5 februari: 'Circulaire en toekomstbestendige economie'.

12 februari: 'Maatschappij en Welzijn'.

28 maart: de hackathon!

De Hemmen Bloeit!

Kultuer

Sûnens

Klimaat

Wergebrûk

FRYSLÂN
BLOEIT

Vooruitblik 2025 - Bouwe

Mobiliteitsvraagstuk

Heb jij een uitdaging omtrent het verduurzamen van jouw wagenpark?
Scan dan de QR-code.

Voor alle Freonen en VCF-leden!

Vooruitblik 2025 – Evert Jan

Borre lt ijd !

university of
 groningen
 campus fryslân

FREONEN FAN

**FOSSYLFRIJ
FRYSLÂN**

**Circulair
Friesland**